

شورای سیاست گذاری حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان البرز شهرستان کرج موسسه آموزش عالی حوزوی زینبیه

عنوان

نقش اعتقادات دینی در پیشگیری و درمان بیماری های واگیردار با تأکید بر کرونا

استاد راهنما

حجه الاسلام و المسلمین آقای دکتر رضا باقی زاده

پژوهشگر

مریم خدادادی

بهار ۱۴۰۲

شورای سیاست گذاری حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان البرز شهرستان کرج موسسه آموزش عالی حوزوی زینبیه

عنوان

نقش اعتقادات دینی در پیشگیری و درمان بیماری های واگیردار

با تأکید بر کرونا

استاد راهنما

حجه الاسلام و المسلمین آقای دکتر رضا باقی زاده

پژوهشگر

مریم خدادادی

پاییز ۱۴۰۳

تحمیدیه

الهی

به نام تو زبان‌ها گویا شده، به نام تو جان‌ها شیدا شده، بیگانه آشنا شده،

زشت‌ها زیبا شده، راه‌ها پیدا شده و به نام تو قلم‌ها

به نگارش در آمده است.

تقدیم به:

حضرت بقیه الله اعظم حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف؛
او که انتخاب خداست در نو کردن سنت ها و راه های فراموش شده آیین او در زمین،
نواندیش می طلبد.
ریشه کن ساز اساس ستمکاران است، ستم ستیز می طلبد.
برپادارنده عدل است، عدالت خواه می طلبد.
پرچم دار علم است، علم آموز می طلبد.
پیشرو است، پیرو می طلبد.
برپاست، همراه می طلبد.

۳۳. سلطان محمدی، حسین و سلطان محمدی، فاطمه، ۱۳۹۹، چگونگی تاثیر معنویت در پیشگیری و درمان بیماری کرونا، اولین همایش ملی و علمی پژوهشی مجازی دور کاری و کار در منزل با رویکرد غلبه بر کرونا با محوریت آموزش خانواده، کرج.
۳۴. شرقاوی، عبد الله بن حجازی. ۱۴۳۰-۲۰۰۹. شرح حکم ابن عطاء الله السکندری. ۱ ج. قاهره - مصر: المكتبة الثقافية الدينية.
۳۵. شهرام، رفیعی فر و همکاران، ۱۳۸۴، راهنمای آموزش سلامت در فرهنگسراها، معاونت سلامت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، انتشارات مهرراوش.
۳۶. شیخ حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۴۰۹ ق، وسائل الشیعه - قم، چاپ: اول.
۳۷. شیدا، جبل عاملی؛ احسان، احمدی، نقش باورهای دینی در ارتقای سبک زندگی و سلامت روانی در دوره کرونا و پساکرونا، اولین همایش ملی تولید دانش سلامتی در مواجهه با کرونا و حکمرانی در جهان پساکرونا، نجف آباد، ۱۳۹۹.
۳۸. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۱۹۸۱ م، الحکمه المتعالیه فی الاسفار العقلیه الاربعه، بیروت: داراحیاء التراث العربی.
۳۹. طباطبایی، محمد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، دفتر انتشارات اسلامی جامعه‌ی مدرسین حوزه علمیه قم - قم، چاپ پنجم، ۱۴۱۷ ق.
۴۰. طبرسی فضل بن حسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، انتشارات ناصر خسرو - تهران، چاپ سوم، ۱۳۷۲ ش.
۴۱. طبرسی، حسن بن فضل. ۱۳۷۰. مکارم الأخلاق. ۱ ج. قم: الشریف الرضی.
۴۲. طوسی، محمد بن حسن، التبیان فی تفسیر القرآن، تحقیق احمد قیصر عاملی، ۱۰ جلد، بیروت: دار احیاء التراث العربی، بی تا.
۴۳. عبدالباقی، محمد فؤاد. ۱۴۰۷-۱۹۸۷. المعجم المفهرس لألفاظ القرآن الکریم. ۱ ج. بیروت - لبنان: دار الفکر للطباعة و النشر و التوزیع.
۴۴. عبدالرحیم افشاری زنجانی، عباس قمی، ۱۳۹۰ ش، مفاتیح الجنان. انتشارات الهادی.

۴۵. غزالی، احیاء العلوم، ۱۴۰۶.
۴۶. غزالی، محمد بن محمد، ۱۴۰۶ ق، الاملاء فی اشکالات الاحیاء تعریف الاحیاء، ناشر: دار الكتاب العربی، ج ۴.
۴۷. غلامی، علی و بشلیده، کیومرث، (۱۳۹۰)، اثربخشی معنویت درمانی بر سلامت روان زنان مطلقه، فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده.
۴۸. فخر رازی، محمد بن عمر، و سعد، طه عبدالرؤوف. ۱۳۹۶-۱۹۷۶. شرح أسماء الله الحسنى للرازی (فخر رازی). ۱ ج. قاهره مصر: مکتبه الکلیات الأزهریه.
۴۹. فخر رازی، محمد بن عمر، و سعد، طه عبدالرؤوف. ۱۳۹۶-۱۹۷۶. شرح أسماء الله الحسنى للرازی (فخر رازی). ۱ ج. قاهره مصر: مکتبه الکلیات الأزهریه.
۵۰. فخر رازی، محمد بن عمر، و سقا، احمد حجازی. ۱۴۰۷-۱۹۸۷. المطالب العالیه من العلم الإلهی. ۹ ج. بیروت لبنان: دار الكتاب العربی.
۵۱. فخر رازی، محمد بن عمر، و سقا، احمد حجازی. ۱۴۰۷-۱۹۸۷. المطالب العالیه من العلم الإلهی. ۹ ج. بیروت لبنان: دار الكتاب العربی.
۵۲. فخر رازی، محمد بن عمر، و مکتب تحقیق دار احیاء التراث العربی. ۱۴۲۰-۱۹۹۹. التفسیر الکبیر. ۳۲ ج. بیروت لبنان: دار إحياء التراث العربی.
۵۳. فخر رازی، محمد بن عمر، و مکتب تحقیق دار احیاء التراث العربی. ۱۴۲۰-۱۹۹۹. التفسیر الکبیر. ۳۲ ج. بیروت لبنان: دار إحياء التراث العربی.
۵۴. فناری، حمزه؛ ترجمه مصباح الانس یا پیوند استدلال و شهود در کشف اسرار وجود، ترجمه: محمد خواجوی، ۱۳۷۴ ش.
۵۵. فوتتانا، دیوید، و ساوار، الف. ۱۳۸۵. روانشناسی دین و معنویت. ۱ ج. قم - ایران: نشر ادیان.
۵۶. قادری، صلاح الدین و اورعی، نیلوفر، (۱۳۹۹)، دین و دین داری و کووید ۱۹: بخشی از مسئله، بخشی از راه حل، مجله مطالعات اجتماعی ایران، ۱۴(۴)،

۵۷. کرمی، محمد و شکری، احسان، (۱۳۹۵)، نقش دین و باورهای دینی در سلامت روانی فرد و جامعه، چهارمین همایش ملی مشاوره و سلامت روان، قوچان.
۵۸. کلینی، محمد بن یعقوب بن اسحاق، الکافی، مصحح: علی اکبر غفاری و محمد آخوندی، ج ۲، چاپ چهارم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۷ ق.
۵۹. کونینگ، هارولد جی، آیا دین برای سلامتی شما سودمند است؟ آثار دین بر بهداشت جسم و روان، ۱۳۸۶، ترجمه بتول نجفی، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
۶۰. لطفی خاچکی، بهنام و لطفی خاچکی، طاهره، (۱۴۰۱)، تحلیل عوامل موثر بر نحوه مواجهه افراد با بیماری کرونا با تاکید بر دینداری و بی تفاوتی اجتماعی، مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران.
۶۱. لطفی، فرخ؛ مفید، بهرام و سرافراز مهر، سعیده، (۱۳۹۲)، اثربخشی معنویت درمانی بر کاهش اضطراب، افسردگی، و پریشانی زنان مبتلا به سرطان سینه، مجله اندیشه و رفتار، دوره هفتم.
۶۲. متقی، علی بن حسام‌الدین، و دمیاطی، محمود عمر. ۱۴۱۹-۱۹۹۸. كنز العمال فی سنن الأقوال و الأفعال. ۱۶ ج. بیروت - لبنان: دار الکتب العلمیه.
۶۳. مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار (ط - بیروت) - بیروت، چاپ: دوم، ۱۴۰۳ ق.
۶۴. محمد بن مکرم ابن منظور، لسان العرب، ج ۱۵، چاپ سوم، بیروت: دار صادر، ۱۴۱۴ ق.
۶۵. محمد دامادحسینی؛ مهدی محقق، ۱۳۹۶، القبسات، ناشر: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.
۶۶. محمدجواد، چیت سازقمی، کرونا و دین داری: چالش ها و تحلیل ها، نشریه ارزیابی تاثیرات اجتماعی، ۱۳۹۹.
۶۷. محمدی ری‌شهری، محمد، و شیخی، حمیدرضا. ۱۳۸۹. میزان الحکمه (با ترجمه فارسی).
- ۱۴ ج. قم ایران: مؤسسه علمی فرهنگی دار الحدیث. سازمان چاپ و نشر. ج ۱.

۶۸. مطلبی، مسعود و صالح، محمد مهدی، (۱۳۹۹)، کرونا و دینداری، مطالعات منافع ملی.
۶۹. نصر، حسین، صدرالدین شیرازی، حکمت متعالیه، ۱۹۸۱م، مترجم: حسین سوزنچی، ناشر: سهروردی، سفر ۳، ج ۱.
۷۰. هویدا، فاطمه و حاتمی پور، خدیجه، (۱۴۰۰)، نقش باورهای دینی در پیشگیری از کرونا، دومین همایش ملی ارتقاء سلامت فرد، خانواده و جامعه، اصفهان.
۷۱. واحدیان عظیمی، امیر، و رحیمی، ابوالفضل. (۱۳۹۲). تبیین مفهوم معنویت: تحلیل محتوای قراردادی. تحقیقات کیفی در علوم سلامت، ۲(۱)، ۱۱-۲۰.
۷۲. ولی پوران و رانلو، افسانه، (۱۴۰۰)، بررسی رابطه دین داری با اضطراب و ویروس کرونا در نوجوانان، همایش ملی کرونا در آینه قرآن و اندیشه های فقهی و حقوقی.
۷۳. ووست، ویلیام، (۱۳۸۱)، روان درمانی و معنویت، ترجمه: شهریار شهیدی و سلطان علی شیرافکن، تهران، رشد.

Abstract

Corona disease is a contagious disease that has spread due to the new corona virus. This emerging phenomenon has been the biggest international challenge of mankind since the Second World War until now. In this regard, one of the areas that the corona virus pandemic crisis will have a deep impact on is people's lifestyle. In fact, the experience of Corona and its surrounding consequences will bring a new type of lifestyle for humans, which can be considered as the beginning of a new era in human life. Examining the role of religious beliefs in improving the level of mental health and lifestyle of people in the Corona period and post-corona period refers to the impact of the role of these beliefs in the prevention or treatment of this disease. This research is of applied type, also the method of information processing in this research is descriptive and analytical. The method of collecting information in this research is library. As a result, it is necessary to deal with this crisis with preventive and therapeutic programs, in order to reduce the occurrence of debilitating mental problems, and during and after Corona, appropriate programs should be provided to provide services to the people. According to the religious and religious culture of Iranian society and based on previous researches, it seems that psychotherapy methods with Islamic and religious approach are effective in improving the mental health and lifestyle of people, especially in this era. Therefore, the use of such psychotherapy approaches is suggested to mental health professionals.

Key words: infectious diseases, corona disease, religious beliefs, physical health, mental health.